

Beatrijs Oerlemans
De sterrenkijker

Met illustraties van Peter-Paul Rauwerda

LEMNISCAAT

Als je iets
mocht wensen,
wat zou dat
dan zijn?

lessuggesties

Over het boek:

Een klein scheepje dobbert op de grote zee. Aan boord zijn Maarten en zijn kat Max, en hun buurmeisje Roos, het scheepsmaatje. Ze zijn op weg naar het katteneiland, waar een sterrenregen zal plaatsvinden – wie de sterren ziet vallen, mag een wens doen.

Dat is het begin van een mini-odyssee: na een feestelijk verblijf op het katteneiland varen ze naar het circuseiland waar Roos wil optreden, en gaan ze op weg naar de wens van Maarten.

Beatrijs Oerlemans weet dit fantastische verhaal, om voor te lezen én zelf te lezen, in je hart te laten landen. Peter-Paul Rauwerda geeft in paginagrote illustraties gestalte aan de reis van Maarten, Max en Roos over de eindeloze zee.

Over de auteur:

Beatrijs Oerlemans (1966) studeerde rechten en volgde de Schrijversvakschool in Amsterdam. Ze houdt zich bezig met innovatieve projecten op het gebied van duurzaamheid en zorg, en schrijft kinderboeken

Lessuggesties bij de vakken: taal, Engels, gym, filosofie, levensbeschouwing

Thema's: gemis, vriendschap, katten, varen, reizen, zee, afscheid, familie

Doelgroep

De sterrenkijker is geschikt voor 10+. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen van groep 6 van de basisschool tot en met klas 1 van het VO.

Tijdsinvestering

Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half lesuur tot meerdere uren.

Uitvoering

Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Inleiding

Toon de omslag van *De sterrenkijker* en lees de flaptekst voor. Voer vervolgens een klassengesprek over wensen. Stel dat uw leerlingen een wens mochten doen, wat zouden zij wensen? Waarom? Zijn er wensen die echt in vervulling zouden kunnen gaan zoals een nieuwe fiets? En wensen die onmogelijk vervuld kunnen worden, zoals een opa die beter wordt? Is de ene wens belangrijker dan de andere? Is het trouwens belangrijk om wensen te hebben? Of goed? Kun je er zelf aan bijdragen dat wensen in vervulling gaan?

Maak dan de overstap naar het boek: vertel dat de hoofdpersonen alle drie iets bijzonders hebben: ten eerste is daar Max, de kat die kan praten, Maarten, van wie de moeder is gestorven en die niet zo'n goed band heeft met zijn vader en Roos die na een ongeluk een been moet missen. Vraag uw leerlingen of zij zich kunnen voorstellen dat de drie hoofdpersonen iets te wensen hebben. Laat hen daar nog even over hun gedachten over uitwisselen en maak de overstap naar één van onderstaande opdrachten.

Uitvoering

Moeilijkheidsniveau's:

lessuggestie 1: Jongleren

In een circus treden veel verschillende artiesten op. In deze opdracht ga je leren jongleren. Hiervoor heb je drie tennisballen nodig. Let op: de [videoles](#) begint in het Nederlands maar gaat later in het Engels verder.

- Een erg leuke jongleerles van de Nederlandse Niels Duinker, jongleren is goed voor de motoriek, leuk om te doen en ook tijdens de gymles uit te voeren.

Lessuggestie 2: Leesverslag

- Laat uw leerlingen een eenvoudig leesverslag maken. Een bruikbaar formulier daarvoor vindt u in bijlage 1 (vanaf 8 jaar).

Lessuggestie 3: teksten met vragen

- In bijlage 3 vindt u verwijzingen naar teksten uit *De sterrenkijker*, met daarbij een aantal vragen om uw leerlingen te laten maken.
- Tevens is er een extra opdracht opgenomen om uw leerlingen gericht naar een illustratie te laten kijken.

Lessuggestie 4: Bootje van wegwerpmateriaal

Nodig:

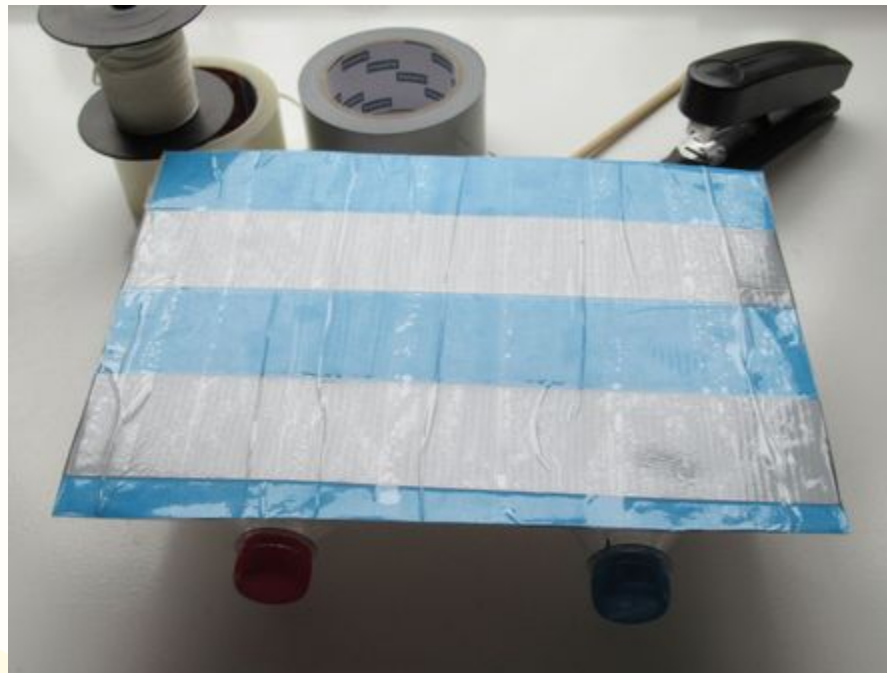
Twee plastic flessen met de dop erop, een plaatje hard karton van ongeveer 25 bij 25 centimeter, brede tape/plakband, twee stokjes van ongeveer 25 centimeter, een stukje stof in de vorm van een zeil en een stukje draad van ongeveer 30 centimeter

Uitvoering:

Beplak het stukje hard karton met de tape om hem steviger te krijgen en kleur te geven. Draai het karton om, leg de twee flessen erop met een tussenruimte van ongeveer een decimeter of zoveel als mogelijk is en plak ze vast door het tape om het karton en de flessen te plakken.

Maak het zeil: neem eerst de twee stokjes en bind die aan elkaar zodanig dat het verticale stokje het horizontale kruist. Waar de stokjes elkaar raken, verbind je ze door er een draadje omheen te wikkelen. Doe dit zo strak mogelijk. Neem nu het driehoekig stukje stof (met een rechte hoek) en knip aan de onderkant (in de rechte hoek) een klein vierkantje uit. Sla de zomen van de stof om de stokjes heen en plak of niet ze vast.

Maak met de schaar een gaatje door het karton, steek het verticale stokje er doorheen en verdik het eventueel aan de onderkant (zowel onder als boven het gat) met de tape zodat het er niet doorheen kan schieten.

Je bootje is nu klaar. Natuurlijk kun je hem nog wel verder versieren met een vaandel of vrolijke kleurtjes.

Probeer of je boot blijft drijven door op school een waterbak of een wastafel vol te laten lopen en hem erin te zetten. Overleg wel altijd eerst met je leerkracht of een ouder. Succes!

Lessuggestie 5: Afscheid nemen

In *De Sterrenkijker* hebben Roos en haar ouders na haar ongeluk een afscheid georganiseerd voor haar verloren been.

In elk leven moet helaas afscheid genomen worden. Soms van iemand die gaat verhuizen of een dier dat overlijdt. Soms ook van een plek: je eigen huis, je eigen plaats in de klas of zelfs van je land.

Waar heb jij in je leven afscheid van moeten nemen? En hoe was dat?

Schrijf in maximaal tien zinnen waarvan jij afscheid hebt genomen en hoe je dat vond. Als je wilt, mag je ook beschrijven hoe je afscheid hebt genomen. Bedenk vervolgens nog een manier om dat te doen en werk dat uit. Je mag het beschrijven, tekenen, plakken, er een liedje over schrijven of zingen... Precies zoals je zelf wilt. Bespreek van tevoren wel even met je leerkracht wat je van plan bent.

- Deze opdracht sluit aan bij bladzijde 58 van *De sterrenkijker*

Lessuggestie 6: Flessenpost

Altijd spannend om een fles in zee te zien drijven met daarin een opgerolde brief.

Maak zelf ook flessenpost. Het is hierbij handig, maar niet persé nodig, als je in de buurt van een groot water zoals de zee woont. Schrijf een brief waarin je zet wie je bent, waarom je de brief schrijft en eventueel dat je graag een reactie zou willen ontvangen van de vinder. Vergeet niet je naam en je adres te vermelden of, als je dat prettiger vindt, die van je school.

Rol de brief op en sluit de fles goed af zodat er geen water bij de inhoud kan komen. Ga vervolgens naar een plek waar je hem goed ver in de zee, het meer of de rivier kunt gooien. Zorg er vooral voor dat hij niet heel makkelijk weer op dezelfde plaats aanspoelt door te kijken naar de stroming.

Wanneer je niet in de buurt van de zee woont, kun je een dwaalbrief schrijven. In die brief schrijf je hetzelfde als hierboven staat. Stop je brief in een enveloppe en schrijf erop: *Voor de vinder*. Versier de enveloppe en laat hem vervolgens achter in een trein of bus, of op een plekje waar veel mensen passeren en wacht op een reactie.

Lessuggestie 7: Kegelwerpen

Maak je eigen kegelwerpspel. Hiervoor heb je nodig: tien lege plastic flessen en een zachte bal. Als je de flessen nog een ander kleurtje wilt geven of wilt versieren, ook knutselspullen.

Zet de flessen (eventueel gevuld met wat zand of water voor de stabiliteit) in de vorm van een driehoek: één fles voorop, daarachter twee, daarachter drie, daarachter vier. Neem enkele meters afstand, bijvoorbeeld tien (óf tien grote passen, of zoveel grote passen als je jaren oud bent). Rol nu de bal naar voren en probeer zoveel mogelijk flessen om te kegelen.

let op: als je de flessen verzwaart, neem dan een zwaardere bal

Lessuggestie 8: Wensboom

- Voer een kringgesprek over wensen en geluk als u dit niet als inleiding op dit project heeft gedaan. Laat uw leerlingen benoemen wat hen gelukkig maakt en wat zij wensen. Als hun wensen betrekking hebben op iets materieels voer dan een gesprek over of bezit gelukkig maakt maar neem geen standpunt in. Maak uiteindelijk met uw leerlingen een wensboom.
- Schilder zelf (of laat het door enkele van uw leerlingen doen) een boom van ongeveer anderhalve meter hoog. Laat uw leerlingen op een post-it schrijven wat hen gelukkig maakt. Zij plakken hun post-it op een zelf gekozen plekje op de boom.
- **Het is mooi wanneer deze boom een semi-permanente plaats krijgt in het klaslokaal**

Lessuggestie 9: stamboom

Maak je eigen stamboom. Gebruik hierbij de stamboom uit bijlage 3.

Stamboom van mij en mijn voorouders

voorgrootvader 1	voorgrootvader 2	voorgrootvader 3	voorgrootvader 4	voorgrootvader 5	voorgrootvader 6	voorgrootvader 7	voorgrootvader 8
grootvader 1	grootvader 2	grootvader 3	grootvader 4				
vader 1	vader 2						

Ik

Lessuggestie 10: Je eigen zeeschilderij

Voor deze opdracht heb je waterverf, een kwastje, een bakje water, een stukje keukenpapier en stevig papier nodig.

In *De sterrenkijker* staan prachtige sfeerschilderijen. De meesten gaan over de zee. Jij gaat nu je eigen zeeschilderij maken van waterverf. Bedenk voordat je gaat beginnen welke dieren je in de zee wilt schilderen. Of wil je schelpen en strand? Hoe ga je ze schilderen? Maak eventueel eerst wat proeftekeningetjes voordat je aan het werk gaat.

Teken eerst dun met grijs potlood en ga daarna pas met waterverf aan de slag.

Extra mogelijkheden:

- *De sterrenkijker* leent zich goed om het thema afscheid nemen centraal te stellen, bijvoorbeeld bij vertrek van een leerling of verlies van een familielid.
- In *De sterrenkijker* komen veel beeldspraken voor. Bijvoorbeeld op bladzijde 119: "Het is alsof ik jarenlang een ijzeren jas heb gedragen en die nu uit heb gedaan." Of, ook op bladzijde 119: Mijn borstkas voelt groot en ruim, als de oceaan." Gebruik het boek om specifiek dit onderwerp voor het voetlicht te brengen en uw leerlingen zelf beeldspraken en hun betekenissen op te laten zoeken.

Afsluiting:

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u bijvoorbeeld tijdens een ouderavond kunt tonen of een semipermanente plaats op uw school kunt geven.

5) De titel van het boek is goed / niet goed gekozen omdat:

---

6) Hoe vind je het boek?

☐ - leuk	☐ - droevig
☐ - spannend	☐ - makkelijk
☐ - grappig	☐ - moeilijk
☐ - saai	
☐ - anders:	

---

7) Eén ding dat ik over het boek wil zeggen:

---

8) Het boek krijgt van mij:

Bijlage 3

Stamboom van mij en mijn voorouders

overgrootouder 1   overgrootouder 2   overgrootouder 3   overgrootouder 4   overgrootouder 5   overgrootouder 6   overgrootouder 7   overgrootouder 8

grootouder 1   grootouder 2   grootouder 3   grootouder 4

ouder 1   ouder 2

IK

The form is a family tree template for a penguin character. At the top, there are eight boxes labeled 'overgrootouder 1' through 'overgrootouder 8'. Below these are four boxes labeled 'grootouder 1' through 'grootouder 4'. In the center, there are two boxes labeled 'ouder 1' and 'ouder 2'. At the bottom, there is a green box labeled 'IK'. The penguin character is in the center, wearing a party hat and holding a gift and a drink. There are several colorful stars scattered around the tree.

Op reis

‘Volle kracht vooruit!’ roept Max.

Ik sta op het dek en adem diep in. Het schip ruikt naar zee en zout.

‘Halen we het in vijf dagen?’ vraagt Roos.

‘Het moet!’ zegt Max. ‘Als we er donderdagmiddag niet zijn, is het te laat.’

Hij staat aan het roer en ziet er groot en stoer uit. Anders dan anders.

Ik loop naar het bedieningspaneel. ‘We zetten de tweede motor ook aan.’

Roos komt naast me staan. ‘Die?’ vraagt ze.

Ik knik.

Roos drukt op de rode knop, het lichtje begint te branden.

Het schip schiet door de golven. Water spat op het houten dek.

‘Mag ik straks ook aan het roer?’ vraagt Roos.

‘Als Maarten het goedvindt,’ zegt Max. ‘Het is zijn schip.’

Ik knik weer.

‘Hoe weet je dat we de goede kant op varen?’ vraagt Roos.

‘Overdag kijk ik naar de zon,’ zegt Max. ‘En ’s nachts heb ik mijn sterrenkijker.’

‘En je weet zeker dat het niet misgaat? Ik bedoel, het is tien jaar geleden dat je er voor het laatst was.’

Bijlage 2

Vraag 1: Wat weet je van de 'Ik'-persoon? Lees de hele bladzijde en schrijf alles op wat je weet.

Vraag 2: Welke dag is het als het verhaal begint?

Vraag 3: Hoe weet Max dat hij de goede kant op vaart?

Vraag 4: Hoe ziet Max er uit?

Kijkopdracht:

Maak de volgende opdrachten:

- Sla de tekening op bladzijden 28 en 29 van *De sterrenkijker* op en tel het aantal katten dat je daar ziet.
- Welke aanpassingen zie je op en aan de huizen van het eiland om de katten te helpen?
- Denk je dat katten die aanpassingen nodig hebben? Gebruik bij deze laatste vraag ongeveer 25 woorden om je antwoord te geven.

lesmaker

